

STATENS KARTVERK

Miljøverndepartementet
Avdeling for regional planlegging
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
200900459-5/MD
Magnar Danielsen

Vår ref.
Sak/dok.: 09/01177-2
Ark.: 008 NLØ:KK:alt

Dato:
20.5.2009

Høringssvar - Forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål

Vi viser til Miljøverndepartementets høringsbrev datert 26. februar 2009.

Statens kartverk (Kartverket) gir tilslutning til de grep som Miljøverndepartementet tar ved å stille krav til bruk av standarder for etablering av kommunale planregister. Dette vil over tid kunne bidra til viktig samspill mellom en rekke offentlige forvaltningssystemer og sikre et stort antall brukere enhetlig tilgang til dette svært etterspurte informasjonsgrunnlaget.

Kartverket understreker at en slik overgang vil kreve betydelige oppfølging, og at tilgang til komplett planinnhold gjennom et nasjonalt konsept vil være et viktig suksesskriterium. Det anbefales derfor å iverksette tiltak for å raskest mulig oppnå en mer fullstendig dekning av plandata. Kartverket bidrar gjerne til å realisere gode løsninger basert på vårt ansvar for organisering og gjennomføring av nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon (Norge digitalt).

Vedlagt oversendes Kartverkets merknader og kommentarer til forskriftsforslaget.

Med hilsen

Anne Cathrine Frøstrup
kartverksjef

VEDLEGG

Høring av forslag til forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål

1. Innledning

Vi viser til Miljøverndepartementets høringsbrev datert 26. februar 2009.

Statens kartverk (Kartverket) gir tilslutning til de grep som Miljøverndepartementet tar ved å stille krav til bruk av standarder for etablering av digitale arealplaner og kommunale planregistre. Dette vil over tid kunne bidra til viktig samspill mellom en rekke offentlige forvaltningssystemer og sikre et stort antall brukere enhetlig tilgang til dette svært etterspurte informasjonsgrunnlaget.

Kartverket understreker at en slik overgang vil kreve betydelige oppfølging, og at tilgang til komplett planinnhold gjennom et nasjonalt konsept vil være et viktig suksesskriterium. Det anbefales derfor å iverksette tiltak for å raskest mulig oppnå en mer fullstendig dekning av plandata. Kartverket bidrar gjerne til å realisere gode løsninger basert på vårt ansvar for organisering og gjennomføring av nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon (Norge digitalt).

Kartverket har følgende merknader og kommentarer til forskriftsforslaget.

2. Generelle kommentarer

Kartverket har den siste tiden bistått Miljøverndepartementet med gjennomføring av et prosjekt for å forberede viktige problemstillinger knyttet til standardisering, presentasjonsregler og planeksempler. Deler av dette arbeidet har involvert en rekke planfaglige ressurspersoner og har dannet bakgrunn for noe av innholdet i den nye forskriften. I de siste ukene har vi også fått utført flere vurderinger av utkast til datamodell i forhold til forslaget til forskrift. Disse vurderingene som er utført av systemleverandører og planfaglig ekspertise, er videreformidlet til Miljøverndepartementet og anbefales lagt til grunn ved ferdigstillingen av forskriften.

Kartverket har konsentrert sin høringsuttalelse om de forhold i forskriften som er knyttet til geodatafaglige og eiendomsfaglige forhold, og som dermed er mest aktuelle for Kartverket.

Gjennom en full implementering av lov og forskrift vil det bli nødvendig å plassere ansvar og roller entydig og videre å beskrive og effektivisere alle berørte prosesser og forvaltningsoppgaver.

Det er behov for en gjennomgang av hele forskriften med tanke på å få en konsistent og entydig begrepsbruk. Begrepene som brukes i forskriften må være entydige og brukes konsekvent. For eksempel må begrepene *spesifikasjon*, *produktspesifikasjon* og *SOSI produktspesifikasjon* brukes entydig. Det samme gjelder bruk av begrepene *basiskart*, *kartgrunnlag*, *offentlig kartgrunnlag*, *bakgrunnskart* og *geodata*. Slik det fremstår i forskriften og i merknadene til de enkelte bestemmelsene, kan det virke som om forskjellige begrep brukes om samme type kart. Kartverket vil anbefale Departementet å ta inn noen flere definisjoner, se kommentarer til § 2 i kap. 7.

Forskriften bør ikke ha henvisninger av typen – FKB-A, FKB-B og andre tekniske begreper. Slike henvisninger bør kun stå i merknadene til forskriften da dette er begreper/forkortelser som kan endres over tid, uten at det er hensiktsmessig å endre en forskrift av den grunn. Henvisning til produkter som er andre enn de Departementet har ansvar for å definere, kan gi det utslag at produktene endres til å få annet innhold enn det som var formålet med å definere produktet inn i forskriften. Det bør derfor legges opp til ordninger der Departementet har ansvar for å stadfeste eller definere geodata eller andre produkter av vesentlig betydning i henhold til planloven.

Det skal etter planen innføres et nytt felles høydegrunnlag i Norge. Det er besluttet at NN2000 skal være Norges nye, fremtidige høydegrunnlag, og arbeidet med innføring av dette er startet. Skal dataene kunne sammenstilles, må man ha et felles geodetisk høydegrunnlag. Forskriften og merknadene til bestemmelsene må endres i overensstemmelse med dette.

Mange kommuner mangler planfaglig kompetanse, samt kompetanse på utarbeiding av plankart generelt og kommuneplanens arealdel spesielt. Behovet for veiledning overfor kommunene er betydelig. Fylkesmannen, Fylkeskommunen og Statens kartverk bør få tildelt ulike oppgaver i denne veiledningsrollen. Dette vil vi utdype i kapittel 3 i denne uttalelsen.

Det kan også være behov for å kontrollere om plankart og plandata er i henhold til de krav som er fastsatt i produktspesifikasjonene. Ingen av dagens høringsinstanser ser spesielt på kartografi og tema som de ikke har ansvar for. Det vil være ønskelig at Kartverket får et ansvar for å kontrollere og gi råd og veiledning om plandata (SOSI) og kartografisk utforming av plankart, jfr. viktigheten av å ha fastsatte krav til presentasjonsregler. Konflikter og klagesaker som skyldes kartografiske feil i plankartet kan være ressurskrevende, men bør kunne unngås dersom personer med plankartkompetanse blir involvert i prosessen.

Digitalisering av eldre arealplaner er en stor utfordring. Det bør vurderes å stille krav i forskriften om at alle planer skal være i digital form (vektorisert) innen en viss frist, for eksempel 5 år.

Departementet anbefaler at planforslag som skal fremmes etter at den nye plan- og bygningsloven er trådt i kraft, allerede nå utformes i henhold til det som er foreslått i forskriften. Departementet tar høyde for at det kan bli gjort justeringer både i endelig forskrift og i SOSI-produktspesifikasjon, og at det vil kunne medføre behov for oppdatering av det endelige planforslaget. Kartverket mener det er uheldig å ta i bruk nye regler (standarder) før lov og forskrift er trådt i kraft, og at det er behov for overgangsregler. Det vil ikke være mulig å få til effektiv utarbeidelse av planer etter ny lov før programvare for planproduksjon basert på nytt SOSI foreligger. Det tar også tid å legge rutiner og systemer til rette for den nye loven i planmiljøene.

Forskriften, SOSI datamodell, produktspesifikasjoner og verktøy må etter Kartverkets mening være klare før planer utarbeides etter de nye reglene.

3. Kartverkets rolle

Den nye loven med forskrift innebærer en formalisering når det gjelder krav til digitale arbeidsmåter og bruk av standarder for geodata. Innføring av digitale kommunale planregistre vil by på store utfordringer når det gjelder oppfølging av kompetanse, dataetablering og tekniske løsninger i landets kommuner. Denne typen oppgaver faller bra sammen med oppgaveporteføljen til Kartverket. Siden forslaget til forskrift ikke er særlig presist når det gjelder beskrivelsen av denne typen roller, vil vi gjerne utdype dette nærmere.

Som nevnt innledningsvis ivaretar Kartverket som nasjonalt fagorgan og geodatamyndighet ansvaret for å realisere en nasjonal geografisk infrastruktur. Dette arbeidet er tett integrert med oppgaver som følger ansvaret som Matrikkelmyndighet og Tinglygingsmyndighet. Sammen med muligheten for og ansvaret for å formidle plandata vil dette innebære realiseringen av visjonen ”samordnet eiendomsinformasjon”. Dette var blant annet en av begrunnelsene for å legge den nasjonale tinglygingsmyndighet til Kartverket.

Forvaltningssamarbeidet Norge digitalt omfatter løsninger for basis geodata, tematiske geodata og plandata. Kartverket ønsker å bidra til å styrke videre utvikling og drift av et nasjonalt konsept for forvaltning av planinformasjon. Dette ansvarsområdet kan eventuelt også utvides til å bistå departementet med andre relevante myndighetsoppgaver innenfor fagområdet. Videre vil Kartverket kunne sikre at utvikling og drift av geodatafaglige komponenter samordnes med videreutviklingen av infrastrukturen Norge digitalt.

For å løse disse viktige oppgavene vil Kartverket måtte etablere funksjoner og en organisasjon som skal tilrettelegge tekniske og organisatoriske fellesløsninger. Målet er å få på plass en effektiv nasjonal overbygning, og det vil da være nødvendig med en styrking av det regionale apparatet ved fylkeskartkontorene. Det vil være avgjørende å legge opp til nært samspill med den øvrige regionale forvaltningen.

Hovedmålgruppen for veiledning og koordinering vil være kommunesektoren. Funksjoner i regi av Kartverket må baseres på et tett samarbeid med regionale og nasjonale myndigheter. Vi vil foreslå at det i forskriften innarbeides en klar bestemmelse om at Kartverket skal veilede og bistå kommunene i forhold til geodatafaglige oppgaver og planregister, tilsvarende rollen fylkeskommunen har til å veilede kommunene etter ny planlov § 3-2 siste ledd. I denne sammenheng bør det også vurderes om Kartverket skal ha en definert kontrollfunksjon knyttet til planregister. Kartverket har utformet forslag til en slik forskriftsbestemmelse, ny § 5 i del I, se kap. 7.

For å få en effektiv nasjonal modell og overbygning vil det være avgjørende å kunne basere dette samarbeidet på klare beskrivelser av roller og ansvarsområder mellom aktørene. Denne rolleavklaringen bør også utdypes i veiledningen til den nye forskriften – noe som mangler i foreliggende utkast.

Kartverket kan bidra til en funksjon som kompetansesenter for kommunale planregistre. Det vil etter Kartverkets mening være behov for å styrke følgende funksjoner:

Ivaretagelse av standardiserings- og utviklingsoppgaver

- Gjennomføre nasjonale utviklingsprosjekter som blant annet skal bidra til å fremme digital fornying i kommunene innenfor fagområdet
- Være ansvarlig for standardiserings- og spesifikasjonsarbeid på fagområdet
- Utvikle verktøy for kvalitetskontroll i henhold til spesifikasjonene
- Standardisere og tilrettelegge for integrasjonsmuligheter mellom ulike fagsystemer

Utarbeidelse av dokumentasjon, informasjonsformidling og veiledning

- Ansvar for veiledningsoppgaver og utvikling av et geodatafaglig kompetansetilbud
- Utvikle veiledningsopplegg i bruk av digitale arbeidsmetoder og oppbygging av kommunale planregistre

- Tilrettelegge og ivareta faglige møteplasser og informasjonstjenester nasjonalt og regionalt

Nasjonal overbygning og kvalitetssikring

- Oppfølging av teknisk kvalitet på plandata, tjenester og planregistre
- Realisere samarbeidsløsninger i fylkene sammen med regional forvaltning - om felles gjennomføring av kompetansetiltak og prosjekter for etablering og bruk av planinformasjon
- Følge opp realisering av kommunale planregistre
- Stå for drift av nasjonal portal og løsninger for informasjonsformidling
- Sammenstille nasjonale plandatasett og tjenester som kan kobles med nasjonale registre og kan benyttes til produksjon av statistikk.
- Organisere samarbeidspartene i Norge digitalt og følge opp avtaler

4. Kommunalt planregister – innhold m.v

En forutsetning for vellykket etablering av et digitalt planregister er bl.a. at alle bidragsyttere aksepterer krav til standarder og nøyaktighet, og at all informasjon til brukerne kommer fra datasystemet. Et planregister bør inneholde tilstrekkelig informasjon/dokumentasjon til å kunne ”tolke” arealplanene.

Dato for oppstart planarbeid, kunngjøring av planarbeid etc. er viktig informasjon som bør være lett tilgjengelig og derfor bør fremkomme av planregisteret. Det er denne kunngjøringsdatoen som definerer når fristen for grunneiers krav starter opp. Kartverket mener at det er behov for en ”sekkebestemmelse” som dekker andre typer opplysninger. Eventuelt bør det stå eksplisitt hvilke opplysninger man tenker på i § 12 f). Hvis det overlates til kommunens skjønn å vurdere hvilke opplysninger som skal registreres i henhold til bestemmelsen, blir rekkevidden av ”andre opplysninger” uklar.

Vedtatte endringer og dispensasjoner bør inngå i planregisteret, men det er nødvendig å avklare hvilke type endringer som skal registres og hvordan.

Planregisteret bør gi oversikt over eventuelle innsigelser og klager, men for øvrig ikke inneholde ytterligere opplysninger og saksdokumenter.

Planregisteret bør også inneholde informasjon om opphevede/erstattede planer. Byggesaker, klagesaker og lignende kan referere til opphevet/erstattet plan som bør være lett tilgjengelig for bl.a. klager og klagebehandler (for eksempel fylkesmannen).

5. Enkelte forhold Miljøverndepartementet spesielt har bedt om kommentarer til

Nasjonal arealplan-ID

Kartverket støtter forslaget om å etablere en nasjonal arealplan-ID. Denne vil kunne bidra til enklere sammenstilling og bruk av plandata. Vi vil ikke anbefale at det blir innført et endringsnummer som del av arealplan-ID. Innføring av en slikt endringsnummer bryter med prinsippet om at arealplan-ID ikke skal være bærer av informasjon og det vil også medføre store endringer i eksisterende systemer. Denne typen informasjon anbefales det derfor å representere på annen måte ved for eksempel å henvise til saksnummer i planarkivet for den enkelte plan og endring.

Digital signatur

Tinglysingsdivisjonen i Kartverket har gjort erfaringer når det gjelder regulering av bruk av elektroniske sertifikater (digital signatur), og vil trolig kunne gi råd basert på dette området.

Kartverket oppfatter forskriften til å være uklar på når et kart/dokument skal signeres og av hvem (virksomhet/person). Departementet beskriver at f.eks elektronisk signering kan gjøres både med personlige sertifikater og virksomhetssertifikater. Hvorvidt kommunen skal bruke det ene eller det andre bør være regulert i forskrift eller i det minste i annen veiledning. Ideelt hadde det vært om høringsnotatet hadde drøftet behovet i ulike tilfeller. Det kan være vanskelig å se når det skal brukes underskrift (vanlig signatur) og når det ikke er nødvendig. Kartverket har utfordringer i forhold til kommunene på dette på andre områder. Ikke minst vil det i forhold til kommunene kunne være fin veiledning.

Forholdet mellom forslaget til forskrift og annet regelverk på sertifikatområdet bør klarlegges bedre, jf også ovenfor om når det skal signeres. Alternativ må kommunene gis klar melding i forskrift om at dette skal de vurdere selv. En bør også vurdere om en skal vise til eforvaltnings-forskrift ol i og med at elektronisk saksbehandling og bruk av elektroniske sertifikater stiller særlige krav.

I høringsbrevet problematiseres det at det ikke i alle situasjoner vil være nødvendig med bruk av elektroniske sertifikater. Kartverket kan ikke se at det er behov for signering internt i en organisasjon eller i et system. I slike tilfeller bør arkiveringsystemer og logger i sakssystemer være tilstrekkelig.

Regulering i flere høydenivåer

På Høringsseminaret som ble arrangert på Gardermoen 22. april 2009 ble det nevnt at loven opererer med begrepene ”over grunn, på grunn og under grunn”, og at loven således legger opp til regulering i flere vertikalnivåer.

Kartverket er av den oppfatning at det er et behov for regulering i flere høydenivåer i dag, spesielt i bykommuner og antar at dette behovet er økende.

Utgangspunktet er at alle plan- og byggesaker i sin natur er tredimensjonale. Den foreslåtte SOSI-metodikk som åpner for regulering på flere, separate nivåer, er en forenklet modell av en 3D virkelighet. Bruk av sjikt eller nivåer kan være problematisk ved at en ikke får en sømløs beskrivelse av all gjeldende regulering. Departementet bør derfor utrede mulighetene som ligger i en full 3D-representasjon eller annen 3D-tilnærming. Håndtering av 3D vil både ha virkning for regelverk og teknologi. Kartverket vil i denne omgang ikke fremme konkrete forslag til bestemmelser om dette tema, men vil presisere at det i lys av dette umiddelbart bør iverksettes videre utvikling av spesifikasjoner, og løsninger for forvaltning og kontroll av 3D planer.

SOSI produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan

Arbeidet med SOSI produktspesifikasjon ble igangsatt i september 2008 og har vært organisert som et prosjekt med bred deltagelse fra kommunale planmiljøer.

Kartverket fikk ansvaret for å sette i gang utvikling av hensiktsmessige standarder og spesifikasjoner, som i følge MDs høringsbrev skal foreligge innen iverksetting av ny plan- og bygningslov 1. juli 2009.

Ansvaret for produktspesifikasjoner på dette fagområdet må ligge hos Miljøverndepartementet som øverste planmyndighet. Kartverket vil kunne bistå med utvikling og vedlikehold av produktspesifikasjoner, koordinert med det øvrige standardiseringsarbeidet.

Utforming av planer som skal fremmes i henhold til ny lov

Kartverket har forståelse for behovet for å komme raskt i gang med det nye regelverket, men vil påpeke at alle standarder må være klare før forskriften trer i kraft. I etterkant må det utarbeides en produktspesifikasjon. Kartverket anbefaler derfor at det gis overgangsregler slik at gjeldende koder kan benyttes frem til 1. januar 2010, men at de nye kodene kan tas i bruk fra 1. juli 2009.

6. Kommentarer og tekstforslag til de enkelte forskriftsbestemmelsene

Kartverkets kommentarer til de enkelte forskriftsbestemmelser er basert på innspill som er gitt under høringsprosessen internt. Kartverkets forslag til endringer i forskriftsbestemmelsene er markert med kursiv i de aktuelle paragrafene.

Til § 2 Definisjoner

Kommentar:

"Planregister" bør defineres. Svært viktig i og med at *"Planarkiv"* er definert. Da blir det helt klart at planregister og planarkiv er to forskjellige ting.

"Situasjonsplan og situasjonskart" bør også defineres i § 2, for eksempel etter nåværende bokstav e). Grensene mellom situasjonsplan og situasjonskart og plankart og basiskart er i en digital verden meget flytende. Situasjonsplan og situasjonskart er også omtalt i en del paragrafer nedenfor. For å kunne gjøre det, må de være definert.

"Arealplan" bør defineres som "plan utarbeidet i henhold til plan- og bygningsloven". Det henvises til arealplan ulike steder i definisjoner og gjennom hele teksten uten at begrepet er definert.

Forskriften kan forenkles ved at man i § 2 også definerer hva som menes med *kartgrunnlag, offentlig kartgrunnlag, bakgrunnskart og geodata*, alternativt bruker færre betegnelser i forskriften. Uansett er det viktig at definisjonene i § 2 omhandler alle kartbetegnelsene som benyttes i forskriften.

Til § 2 f) side 9 i *Høringsnotatet*: ”Planarkiv kan være et papirbasert eller digitalt arkiv eller begge deler, dvs. at noen dokumenter oppbevares i form av papir og andre som digitale filer”. Lenger ned i teksten i kommentarer til § 2 kommer det frem at det er saksarkivet som menes her, men dette kan misforstås. For de som relaterer seg til kart er planarkivet det gamle analoge flatarkivet i kjelleren med gamle plankart. For de som ikke først og fremst forholder seg til kartet, er planarkivet saksarkivet (Fylkeskommunene/ fylkesmennene /MD mfl.). Man bør bruke en forklaring som forstås likt uavhengig av hvilken del av planmiljøet man henvender seg til. Hvis det menes *saksarkivet* her, bør det skrives ”*saksarkiv for plansaker*”. Hvis det menes lagring av plankart, bør det enten brukes ”*arkiv for analoge planer*” (papirkart) eller ”*forvaltningsdatabase for digitale planer*” (digitale plandata).

Til § 4 Arkivering av årsversjoner

Kommunen skal ved utgangen av året arkivere årssett av kartgrunnlaget og planregisteret. *Kommunen skal ved etablering av årssett og arkivering følge de retningslinjer og spesifikasjoner som er definert av departementet*. Kommunen kan etter avtale overlate arkiveringen til staten.

Kommentar:

Det må avklares om avleveringskravet går ut over de krav som settes til avlevering til arkivverket i henhold til Arkivloven. Dersom så er tilfelle bør en være mer konkret i beskrivelsene. Det bør vurderes om foreslått frekvens er hensiktsmessig, dvs. årsversjon, eller om hvert andre eller fjerde år er tilstrekkelig. Det bør også beskrives formater og andre forhold knyttet til arkivering og avlevering. Dette må det være hjemmel til å fastsette av Miljøverndepartementet.

Årsversjoner må sammenstilles nasjonalt etter gitte kriterier og Kartverket kan ivareta forvaltningen av en slik årsversjon.

Forslag til ny bestemmelse (§ 5) i Kap 1 – Fellesbestemmelser

Kartverket foreslår en ny bestemmelse (§ 5) som beskriver Kartverkets ansvar for å veilede og bistå kommunene i deres etablering av planregistre. Bestemmelsen bør også beskrive samspillet og fastlegge forholdet mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen og Kartverket. Kartverket foreslår også at paragrafen beskriver Fylkesmannens og regional planmyndighets rolle i forhold til å følge opp, veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Fylkesmannen og regional planmyndighets rolle er beskrevet i pbl § 3-2, men for helhetens skyld foreslår Kartverket at ny § 5 beskriver rollen til alle tre:

§ 5 Roller og ansvar

Fylkesmannen skal påse at kommunen oppfyller plikten til planlegging etter loven. Regional planmyndighet skal veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Statens kartverk skal veilede og bistå kommunene i deres etablering av digitale planregistre.

Til § 5 Etablering og tilgang til det offentlige kartgrunnlaget

Kommunen skal i samarbeid med staten sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Kartgrunnlaget skal bestå av et representativt, systematisk og tematisk ordnet utvalg geodata, *knyttet til administrative, juridiske, fysiske, miljøfaglige og infrastrukturmessige forhold*, og være egnet til å løse kommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kartgrunnlaget skal også kunne nyttes til andre offentlige og private formål. Kommunen skal stille nødvendig utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak.

Digitalt kartgrunnlag skal følge *nasjonalt fastsatte standarder og være i henhold til gjeldende geodataplan for området*. Kommunen i samarbeid med departementet/staten fastsetter hvilke nøyaktighets- og detaljeringsklasser kartgrunnlaget skal følge i de ulike deler av kommunen. Analogt kartgrunnlag skal følge tilsvarende anerkjent spesifikkasjon.

Kartgrunnlaget skal være stedfestet med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget. (Kommunen kan benytte lokalt geodetisk grunnlag for høydereferanser. Lokale høydegrunnlag skal være sikret med et tilstrekkelig antall fastmerker til å gjenskape grunnlaget i alle områder det lokale grunnlaget gjelder.) – *foreslås endret*.

Kommentar:

Høringsteksten fra Departementet er nøytral i forhold til om det gjelder basis geodata eller temadata. Det er viktig at forskriftsteksten formes på en slik måte at den gir Miljøverndepartementet rett til å definere hvilke tema som skal inngå innenfor begrepet "kartgrunnlaget", og at det defineres mekanismer der Departementet, nasjonale fagetater og kommunene i fellesskap definerer hvilken detaljering data skal ha innen ulike soner i den enkelte kommune/det enkelte fylke. Det er svært viktig at kartgrunnlaget ikke bare defineres å dekke FKB, men at det også dekker tematiske geodata, miljødata og matrikkel. I denne sammenheng er det også viktig at det fremgår tydelig at dette ikke bare gjelder data for landområdene, men også for sjøområdene innenfor kommunenes ansvarsområde etter plan- og bygningsloven. Det er viktig at kartgrunnlaget defineres å inkludere temadata, fordi disse data er viktige i planprosessen og skal representere ulike sektorinteresser og arealverdier.

I høringsnotatets Kap 6, under kommentarene til § 5 tredje ledd (side 14) står det "Statens kartverk har fastsatt NN1954 som nasjonalt høydegrunnlag". NN2000 er fastsatt som Norges nye, fremtidige høydegrunnlag, og arbeidet med innføring av dette er startet. Dette bør fremgå av høringsnotatet. Kartverket foreslår derfor at følgende setning tilføyes på slutten av avsnittet: "Det er fastsatt at NN2000 etter hvert skal erstatte NN1954 som nasjonalt høydegrunnlag". Kartverket vil også påpeke at lovens § 1-8 andre ledd opererer med begrepet "alminnelig høyvann", som er et ukjent begrep i denne sammenheng. I forskriften bør denne "feilen" rettes opp ved å forklare at alminnelig høyvann er å oppfatte som identisk med midlere høyvann, som er det riktige begrepet i denne sammenheng.

Man bør i forskriften si at kommunene ved overgang til nytt høydesystem skal benytte det nye. Det blir ellers vanskelig å sammenstille data fra kommuner med ulike høydesystem. Når plandata samtidig skal sammenstilles med matrikkelinformasjon, er det en forutsetning at også plandata skal kunne sammenstilles riktig også i horisontalplanet.

I tradisjonell forstand har det offentlige kartgrunnlaget blitt sett på som det teknisk-økonomiske kartverket. Dette gjelder i dag kun de deler av kartgrunnlaget som omfattes av begrepet basiskart. I merknadene til 1. ledd bør derfor siste setning i andre avsnitt endres til:

Disse kartdatabasene, som i de fleste kommuner er etablert gjennom Geovekst-samarbeidet, er en sentral del av datagrunnlaget i Norge digitalt.

Til § 6 Krav om kartlegging

Kommunen *skal* kreve at den som fremmer planforslag, ...

Kommentar:

Til § 6 første ledd, Kartverket foreslår å endre *kan* til *skal*.

Miljøverndepartementet har i merknadene til § 6 understreket at "*Med geodata i første setning forstås både basis geodata og tematiske geodata*". Kartverket vil framheve at dette er en meget viktig presisering som det er ønskelig blir stående slik i endelig utgave av forskriftsteksten. Dette gjelder også avlevering av faginformasjon til nasjonale fagetater. Gjennom Norge digitalt har det de siste årene i stadig sterkere grad blitt fokusert på at en må sikre at viktige tematiske data etableres og blir gjort tilgjengelige i forbindelse med planprosesser og behandling av planforslag, og at det trengs gode forvaltnings- og avleveringsrutiner også for slike fag/temadata. Det er viktig at en, dersom slike data ikke foreligger, har mulighet til å pålegge forslagsstiller etablering av viktige tematiske geodata, f.eks. flomsonedata. Miljøverndepartementet bør vurdere om det i selve forskriftsteksten legges til en presiserende tekst "*framskaffe geodata i form av basis geodata og tematiske geodata* når dette er nødvendig....."

I Miljøverndepartementets merknader s. 15 tredje avsnitt: "*Heller ikke i konsekvensutredningssak vil det normalt være nødvendig å kreve mer detaljerte kart enn det kommunen vanligvis allerede rår over etter denne bestemmelsen.*" Kartverket mener en for en konsekvensutredning ofte vil komme inn på tema som ikke kommunen rår over, eller en nødvendig detaljering som ikke kommunen rår over. Departementet bør derfor vurdere formuleringene i merknadene på dette punktet.

Til § 7 Krav om å levere data i digital form

Kommunen kan kreve at den som fremmer forslag til reguleringsplan skal levere geodata i digital form *i det nasjonale geodetiske grunnlaget*, dersom geodata kommunen skal stille til rådighet også foreligger i digital form. Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt krav kan bli aktuelt.

Kommentar:

Kartverket har gjort en tilføyelse i første ledd.

Til § 8 Krav til kartleggingen

Kartverket foreslår følgende forkortet tekst i § 8:

"Geodata avlevert etter bestemmelsene i § 7 skal være utarbeidet i henhold til gjeldende nasjonale produktspesifikasjoner for de tema som inngår i kartgrunnlaget og med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget og gjeldende projeksjoner."

Kommentar

Krav til høydedata må omtales i denne paragrafen.

Til § 10 Krav til digital arealplan

Digital arealplan skal inneholde nødvendig informasjon for å behandle og anvende planen med hjelp av elektronisk databehandling, herunder presentere planen som et entydig plankart. Plandataene skal angi de enkelte geografiske områdene med gitte formål og *tilhørende* bestemmelser, som separate og entydige objekter kodet i samsvar med den til enhver tid gjeldende produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan”.

Kommentar:

Til merknaden til § 10 - Følgende setning bør strykes: ”En løsning på dette kan være at kommunen etter avtale aksepterer DAK-data som kun omfatter linjeinformasjon.”

Digital arealplan” omfatter ikke ”basiskart”. Det bør likevel være referanse til kartgrunnlag (N250, N50, N5 og årstall) slik at digital arealplan kan tolkes i forhold til basiskartets generalisering, nøyaktighet og evt. feil som rettes i senere utgaver av basiskartet. Kartverket oppfordrer til at Departementet avklarer problemstillingene vedrørende basiskart som del av den digitale arealplanen.

Til § 12 Etablering, innhold m.v.

Følgende tillegg bør gjøres i 12 f) eller eventuelt som egen bokstav.

- f) *kunngjøringsdato, jf. Plan- og bygningsloven § 27-2, eller bekjentgjøring av vedtak, jf plan- og bygningsloven § 28-1, eller kunngjøring, jf plan- og bygningsloven § 27-2.*

Kommentar:

Se våre kommentarer innledningsvis i vårt kapittel 6

Planregisteret bør også inneholde informasjon om opphevede/erstattede planer. Byggesaker, klagesaker og lignende kan referere til opphevet/erstattet plan som bør være lett tilgjengelig for bl.a. klager, klagebehandler (for eksempel Fylkesmann).